

# Demokrati

## 17. Rösträtt från 16-år

*Motionärens namn: Anna-Karin Sjölander, Umeå*

Barnkonventionen blev svensk lag från 1 januari 2020, en lagstiftning som stärker barnets position som rättighetsbärare och utifrån artikel 12, Att barn har en åsiktsfrihet och en rätt att bli hörd i frågor som berör dem talar för att barn ska kunna delta i den demokratiska processen. Utifrån den nya lagstiftningen borde ett minimikrav vara att barn har samma rösträttsålder i de allmänna valen (till riksdagen, regionfullmäktige, kommunfullmäktige och Europaparlamentet) som dom har i kyrkovalet.

I den offentliga utredningen "Låt fler forma framtiden!" från 2016 föreslogs bland annat ett införande av en försöksverksamhet med rösträtt från 16 år i valen 2018 och utifrån att barnkonventionen blivit lag från januari 2021 är frågan aktuellare än någonsin och Centerpartiet behöver därför jobba för att värna barnens rätt att delta i den demokratiska processen och i allmänna val från 16-års ålder.

De flesta förstagångsväljare har i vårt nuvarande system varit myndiga i två år när de får rösta för första gången och utredningen pekar på att 16-åringars mognad inte nämnvärt skiljer sig från 18-åringars. Genom att öppna upp för ett tidigare deltagande i den demokratiska processen tror vi att det leder till ett högre valdeltagande både på kort och lång sikt. EU-parlamentet rekommenderar redan idag EU-länderna att enas om en rösträttsålder på 16 år i EU-valen. I Österrike är rösträttsåldern 16 år, likaså i lokalvalen i flera tyska delstater. I Norge har man goda erfarenheter från försök med sänkt rösträttsålder i vissa kommuner i de lokala valen.

Som aktiva Centerkvinnor vill vi stärka unga medborgares inflytande i politiken och väljer därför att lyfta denna viktiga demokratifråga då vi anser att barnkonventionen tydligt pekar på barnens rätt att bli hörd i frågor som berör dem. Ett självklart deltagande i demokratiprocessen kommer som vi ser det att innebära ett ökat politiskt intresse för unga och ett reellt inflytande i frågor som berör dem både kort- och långsiktigt.

I skriften Rösträtt för barn-en demokratisk framtidsfråga? (2004) framgår tydligt att frågan rymmer fler bottnar än man först tänker sig och att en modell skulle kunna vara att ge några kommuner möjlighet att införa en försöksverksamhet med rösträtt för barn i kommunerna. Framförallt pekar skriften på att vi många gånger tar Demokrati för självklar trots att det är något som ständigt måste utvecklas och hållas levande för att behålla sin innebörd och kraft. Frågan är om det är rimligt att två miljoner medborgare saknar rösträtt?

I skriften finns argument för och emot och Centerpartiets tidigare partiledare Maud Olofsson ger sin syn på barns rätt till inflytande i vardagslivet, en tveksamhet till ombudsomröstning och ställer sig positiv till möjligheten att pröva rösträtt för yngre medborgare genom en försöksverksamhet i kommunerna.

Vår grundsyn bygger på att samhället byggs underifrån av de enskilda medborgarna och de oavsett ålder. Om vi bygger ett samhälle där varje enskild medborgare tidigt har möjlighet att delta i den demokratiska processen, ju starkare blir samhället. Ett samhälle som ser och hör sina medborgare får också mer engagerade och ansvarsfulla medborgare. De är den demokratiska framtid vi vill se.

Jag föreslår partistämman besluta

att -rösträttsåldern sänks till 16år i de allmänna valen 2022 eller senast vid valet 2026

att -Centerpartiet agerar för att EU-länderna enas om en rösträttsålder på 16-år

att -forskning kopplas till genomförandet för att belysa hur demokratiprocessen påverkas av en förändrad rösträttsålder

### **Distriktets utlåtande:**

Demokratiutredningen kom i sin slutrapport 2016 fram till att föreslå att 16-åringar ska få rösta. I ett första skede som försök med rösträtt i några kommuner och regioner.

EU-parlamentet har också uppmanat länderna att ha 16-årig rösträtt i EU-valen.

Riksdagen har 2018 avslagit två motioner om att rösträttsåldern vid kommunalval sänks till 16 år.

Det som talar för en sänkt rösträttsålder är att det kunde vara rimligt om ungdomar får allt fler rättigheter. Sänkt rösträttsålder anses kunna öka intresset för politik hos ungdomar som i nuläget anses vara för lite insatta. Sänkt rösträttsålder skulle också kunna leda till att en god vana att rösta etableras.

Det som talar emot är det har blivit allt fler åldersgränser. Myndig blir man när man fyller 18 år. De under 18 anses för omogna för att t.ex. köpa cigaretter, folköl, lotter, alkoholsvaga drycker eller mediciner och de under 20 år för unga att handla alkohol på Systembolaget.

En konsekvens blir också att omyndiga 16- eller 17 åringar kunde knappast bli valbara, så den logiska kopplingen mellan att få rösta och vara valbar skulle försvinna

Rösträtten bör hänga samman med när människor i övrigt i stort fullt ut anses kunna ta ansvar för sina handlingar vilket anses vara när vi blir myndiga.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att avslå motionen.